

Notat

Ulykkesstatistikk næringsfartøy 2017

ARKIV NR

DATO

ANTALL SIDER

10.01.2018

SAMMENDRAG

2017 kjennetegnes av en svak nedgang i ulykker sammenlignet med 2016. Antallet forlis og omkomne ligger på omtrent samme nivå som i 2016.

Både personulykker og skipsulykker ligger under gjennomsnittet for den siste femårsperioden. Antallet forlis i 2017 (15) holder seg ganske jevnt mot gjennomsnittet for femårsperioden (16). I 2017 har direktoratet registrert 7 omkomne, noe som er på nivå med 2016 tallene. Ser vi på de siste tre årene under ett er vi inne i en periode med historisk få omkomne. Dette skyldes både en nedgang i antall stor-ulykker, men også en nedgang i antall hendelser. Vi har hatt en økning i miljøutslipp i 2017, men dette er stort sett snakk om mindre utslipp.

UTARBEIDET AV

Vegar Berntsen

KONTROLLERT AV

Randi Linløkken

GODKJENT AV

Håvard Gåseidnes

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Utvalg

Notatet tar utgangspunkt i ulykker på næringsfartøy mellom 01.01.2013 og 31.12.2017.

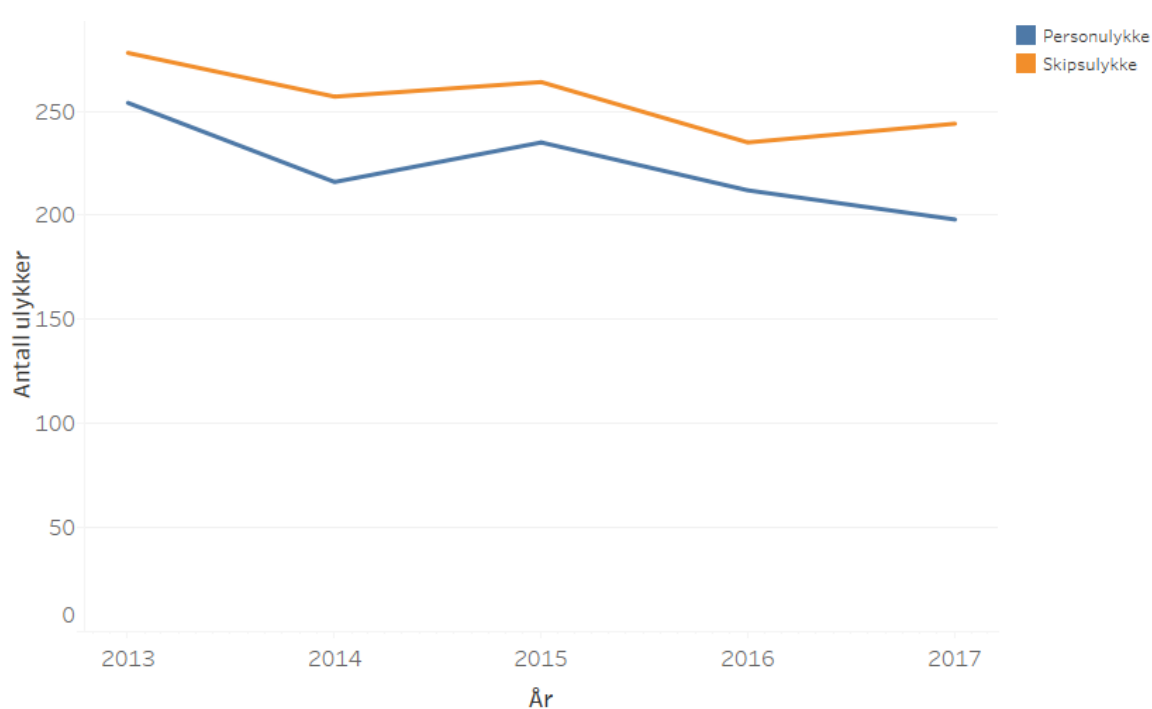
Nestenulykker er ekskludert. Notatet er ferdigstilt den 10.01.2017. Eventuelle etterregistreringer etter denne datoen er derfor ikke med i analysen.

Direktoratet registrerer ulykker som rapporteres på norske fartøy (NIS/NOR) samt ulykker med utenlandske fartøy i norsk farvann. For å forebygge underreportering benyttes også andre kilder som f.eks. politiet, hovedredningssentralen, og medieovervåkning. Les mer om rapporteringsplikten ved ulykker [her](#).

En ulykke registreres som enten en skipsulykke, eller en arbeids – og personulykke, avhengig av hvorvidt ulykken medfører en skade på skipet eller ikke. I tillegg registreres personskader. Dette medfører at noen skipsulykker, og alle arbeids – og personulykker inneholder en (eller flere) personskader.

Ulykkesbildet næringsfartøy 2017

2017 karakteriseres ved en svak nedgang i antall registrerte ulykker i Sjøfartsdirektoratet ulykkesdatabase sammenlignet med fjoråret. I 2017 registrerte direktoratet 198 personulykker og 244 skipsulykker. Dette er en nedgang på 14 personulykker, og en økning på 9 skipsulykker, sammenlignet med 2016. Både personulykker og skipsulykker ligger under gjennomsnittet for den siste femårsperioden (henholdsvis 223 for personulykker, og 256 for skipsulykker.)

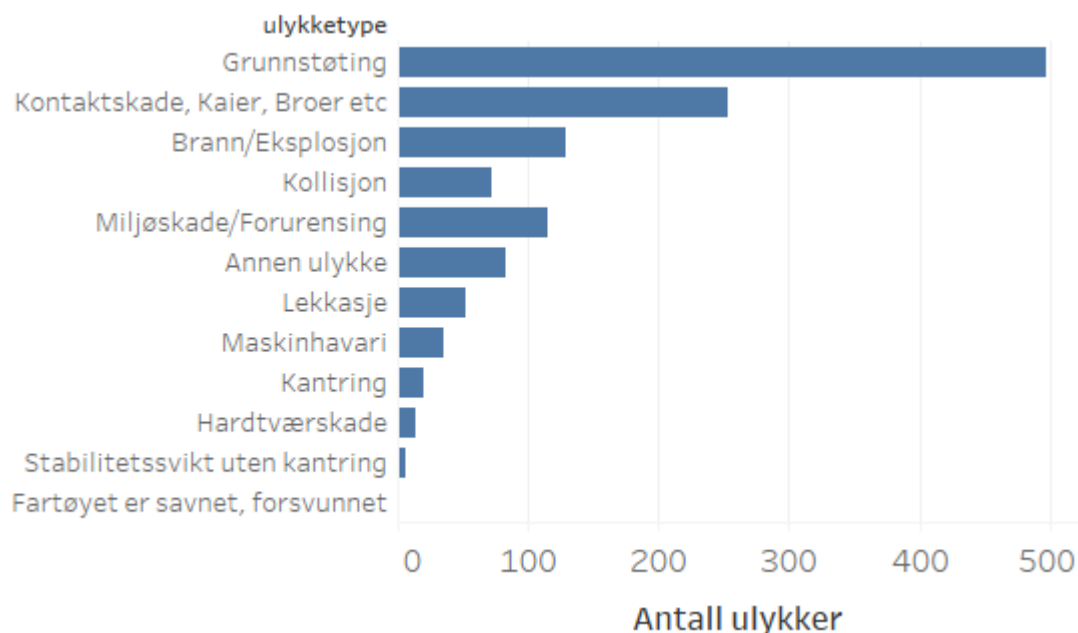

Figur 1: Antall ulykker 2013 – 2017

Av de i alt 2393 ulykkene som er registrert de siste fem årene har 83 % skjedd i Norge, mens 15 % har skjedd i utlandet. De resterende 2 % er registrert uten opphavsland.

Skipsulykker

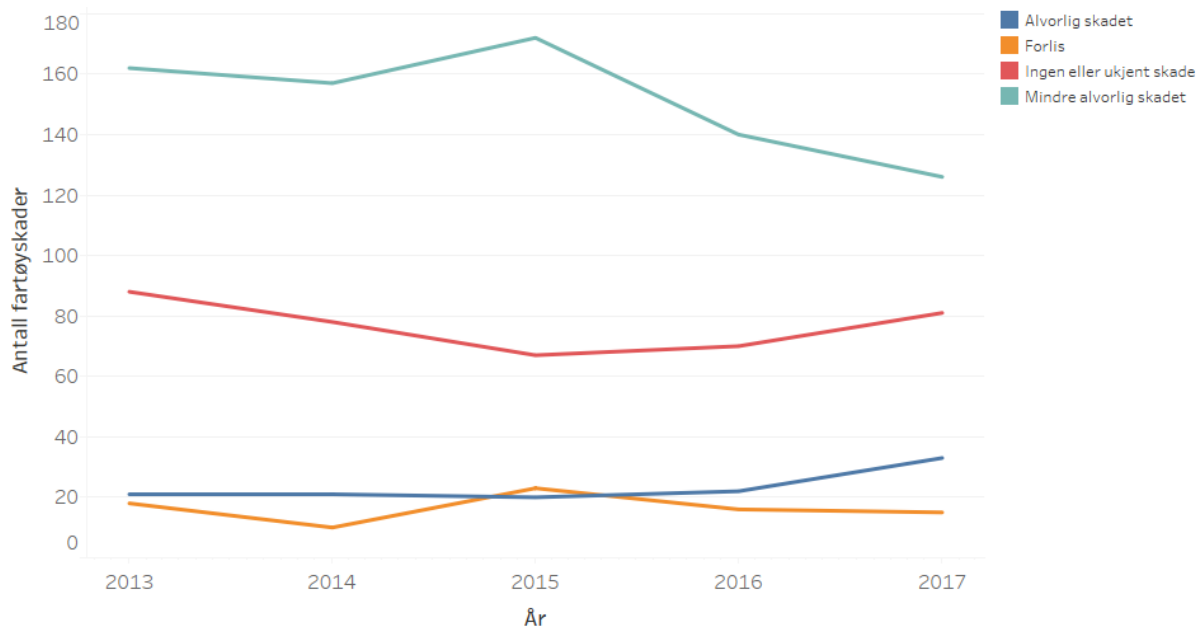
De siste fem årene har direktoratet registrert 1278 skipsulykker. Omlag 39 % av disse ulykkene skjer i forbindelse med grunnstøting. Den nest største ulykkestypen er kontaktskader, som står for omlag 20 % av hendelsene.

Figur 2: Antall skipsulykker, fordelt på ulykkestype 2013 – 2017

Den generelle trenden viser at antallet grunnstøtinger har holdt seg relativt stabilt den siste femårsperioden, mens antallet kontaktskader har sunket fra 60 i 2013, til 44 i 2017. Den største prosentvise nedgangen finner vi blant brannhendelser, som har falt fra 40 i 2013 til 15 i 2017. På motsatt side av spekteret finner vi forurensingshendelser, som har økt fra 16 i 2013 til 30 i 2017.

De 1278 skipsulykkene har medført til sammen 1340 fartøyskader de siste fem årene. Grunnen til at antallet fartøyskader er høyere enn antallet ulykker er fordi noen ulykkestyper (f.eks. kollisjoner) medfører skader på mer enn et fartøy. Fartøyskadene er delt inn i fire hovedgrupper – ingen eller ukjent skade, mindre alvorlig skade, alvorlig skade, og forlis. Figur 3 viser denne fordelingen de siste fem årene.

Figur 3: Fartøyskader, fordelt på skadeomfang 2013 – 2017

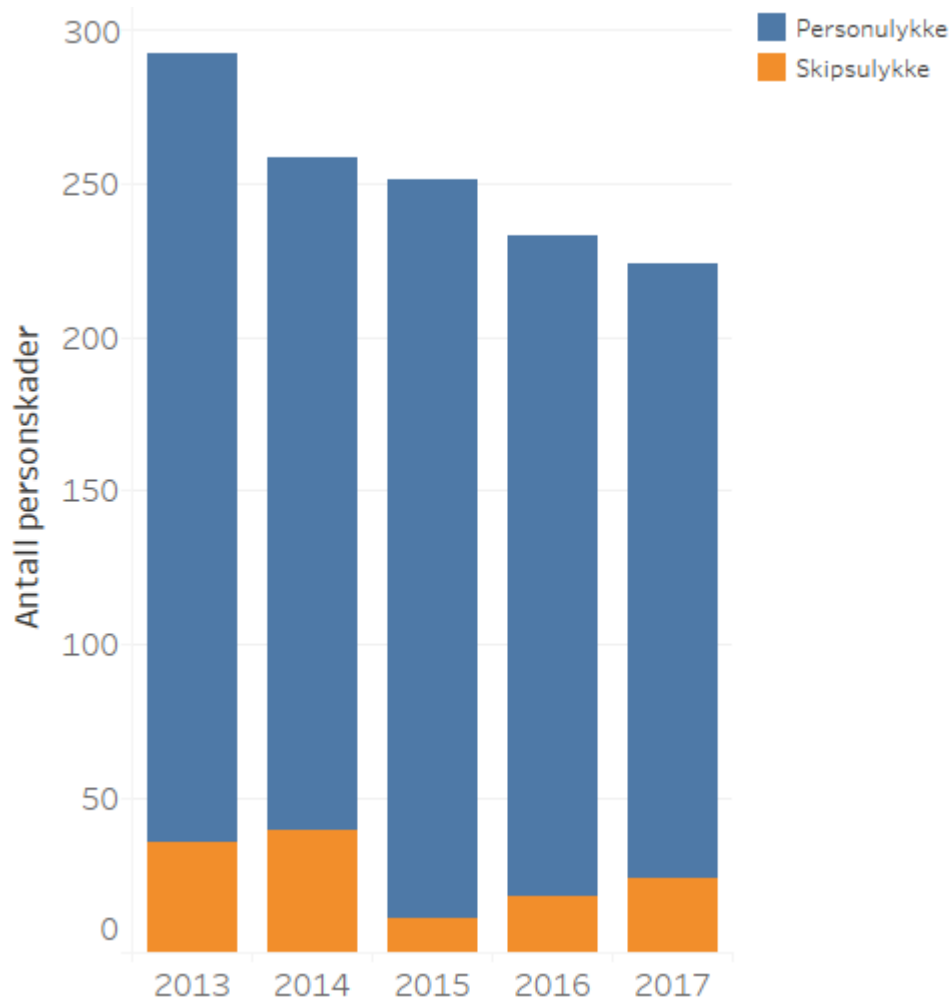
Majoriteten av skipsulykkene Sjøfartsdirektoratet har registrert de siste fem årene har medført mindre alvorlig (56 %), eller ingen/ukjent skade (29 %). Antallet forlis i 2017 (15) holder seg ganske jevnt mot gjennomsnittet for femårsperioden (16). Antallet alvorlige fartøyskader i 2017 (33) har økt i forhold til gjennomsnittet de siste fem årene (23).

Majoriteten av de 82 forlisene direktoratet har registrert de siste fem årene skjer på fiskefartøy (71 %). Det er varierende årsak til hvorfor fartøy forliser, men de fire største ulykkestypene som medfører forlis er grunnstøting (26 %), kantring (20 %), lekkasje (20 %), og brann 16 %. 79 av de i alt 82 registrerte forlisene de siste fem årene skjedde i Norge, vi har ingen registrerte forlis på NIS fartøy i denne perioden.

Blant forlisene i 2017 har vi ett passasjerskip, fem lasteskip, og ni fiskefartøy. Elleve av fartøyene var under 15 meter, mens de resterende fire var over 15 meter. Vi har ikke registrert noen dødsulykker som følge av forlis i 2017.

Personskader

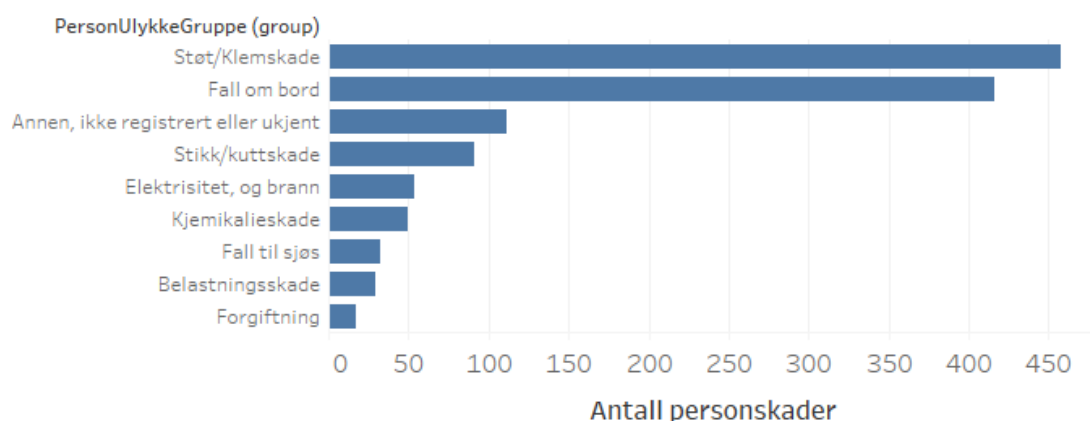
I 2017 har Sjøfartsdirektoratet registrert 224 personskader, hvorav 24 stammer fra skipsulykker, mens de resterende 200 stammer fra arbeids og personulykker. Dette er en nedgang på 28 skader, sammenlignet med gjennomsnittet de siste fem årene.

Figur 4: Utvikling i personskader fordelt på ulykkestype, 2013 - 2017

Den siste femårsperioden har direktoratet registrert 1 258 personskader, hvorav omlag 90 % stammer fra rene personulykker, mens de resterende 10 % skyldes skipsulykker. 986 av de i alt 1258 hendelsene har skjedd i Norge. De aller fleste personskadene direktoratet har registrert i perioden skjer med nordmenn (74 %).

Den største personulykkegruppen de siste fem årene er støt/klemskader (36 %), tett etterfulgt av fall om bord (33 %). Hendelsene er forholdsvis jevnt fordelt mellom fiskefartøy (35 %), lasteskip (34 %), og passasjerskip (29 %). Det er vanskelig å sammenligne disse fartøygruppene direkte, da både driftsmønster, besetning, arbeidsoppgaver, flåtestørrelse, og passasjerantall varierer kraftig. Likevel antar vi at det forekommer noe underrapportering på mindre fiskefartøy, da andelen alvorlige skader relativt til mindre alvorlige skader er såpass høy blant denne fartøygruppen.

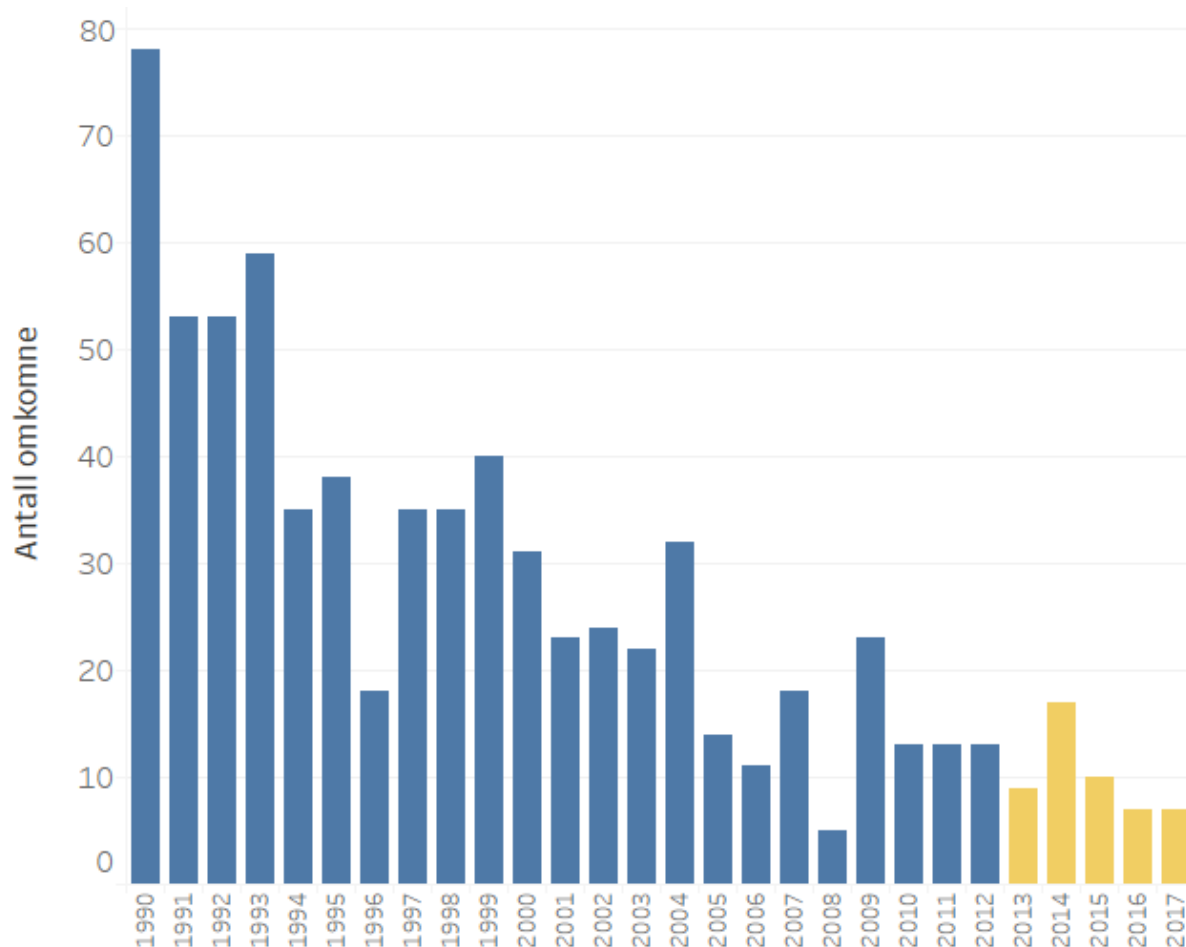

Figur 5: Personskader fordelt på personulykkegruppe, 2013 - 2017

Blant de 1 258 personskadene de siste fem årene har 50 medført dødsfall. Av disse skjedde 32 i norsk farvann, og 18 i utenlandsk farvann. 36 av dødsfall skjedde ombord norske fartøy mens 14 skjedde om bord utenlandske fartøy.

De aller fleste ulykkene er enkelhendelser med kun en omkommet. Dette gjelder 95 % av alle dødsulykkene i perioden. De resterende to hendelsene gjaldt henholdsvis forliset av et norsk fiskefartøy utenfor Lindesnes i 2014, hvor to brødre omkom, samt en kollisjon mellom et norsk lasteskip og et kinesisk fiskefartøy i 2014, hvor 8 kinesiske fiskere mister livet.

I 2017 har direktoratet registrert 7 omkomne, noe som er på nivå med 2016 tallene. Ser vi på de siste tre årene under ett er vi inne i en periode med historisk få omkomne. Dette skyldes både en nedgang i antall stor-ulykker, mens også en nedgang i antall hendelser. Dette illustreres i figur 6 som viser antall omkomne på norske næringsfartøy fra 1990 og frem til i dag. Perioden 2013 – 2017 er spesielt markert i figuren.

Figur 6: Antall omkomne, næringsfartøy 1990 – 2017

Blant de 7 omkomne i 2017 var 6 hendelser knyttet til personulykker, mens en hendelse skjedde i forbindelse med en brann. Tre av hendelsene skjedde ombord fiskefartøy, tre på lasteskip, og et på passasjerskip. Alle hendelsene skjedde på norske skip, men to av disse skipene befant seg i utenlandsk farvann da ulykken fant sted.

Miljøutslipp

I 2017 har vi registrert 39 utslipp til miljøet. Dette inkluderer både rene forurensingsulykker, og hendelser hvor utslippet skjer som konsekvens av en annen hendelse (f.eks. grunnstøting). Tilsvarende tall i 2016 var 24 hendelser.

De aller fleste hendelsene i 2017 gjelder mindre utslipp av diesel, tungolje, eller smøreolje. Av større hendelser har vi registrert utslipp av 432 m³ smøreolje fra en flyttbar innretning, 22 000 liter formalin fra et Malta-flagget lasteskip, 25 tonn gass fra en flyttbar innretning, og 3 m³ mais fra et norskregistrert lasteskip.